

Механізми реалізації державної підтримки малого та середнього бізнесу в умовах воєнного стану на регіональному рівні

Каріна Кравченко

магістр,

Національний Університет «Запорізька Політехніка»,

м. Запоріжжя, Україна,

e-mail: karina-kravchenko9@ukr.net

Актуальність теми. Підтримка роботи українського бізнесу – важливе завдання для забезпечення економічної спроможності нашої країни протистояти викликам війни. У сучасних умовах господарювання важливим є розвиток малого та середнього бізнесу в Україні. Спираючись на іноземний досвід, можна сказати, що невід'ємною складовою успіху розвитку малого підприємництва є всебічна і стабільна його підтримка з боку держави.

Методи дослідження, які використані під час виконання наукових тез. Можна рекомендувати користування загальнонауковими методами (дедукція, індукція, аналіз, синтез, моделювання, абстрагування).

Мета дослідження - дослідити реалізацію державної підтримки малого та середнього бізнесу в Україні в умовах війни на регіональному рівні. Створення сприятливих умов для розвитку сильного та конкурентоспроможного сектору малого і середнього підприємництва, враховуючи тимчасово обмежені можливості фінансової підтримки та значні виклики, що постали перед країною.

Постановка проблеми. Налагодження роботи бізнесу є запорукою того, що державний бюджет буде наповнюватися, а населення зберігатиме платоспроможність, що є ключовим фактором посилення економічної стійкості держави, а отже, і її здатності ефективно протистояти агресору [7].

Викладення основного матеріалу. У механізмі державного регулювання бізнесу особливе місце займає його державна підтримка. Тому під час війни держава розробила шляхи підтримки підприємств, які допоможуть відновити економіку країни [1;6].

23 березня 2022 голова Запорізької обласної державної адміністрації провів брифінг щодо запуску економіки у Запорізькій області та розповів про деякі з кроків влади, які були зроблені для спрощення роботи бізнесу, а саме:

1. відтепер кредити за програмою «5-7-9%» доступні для будь-якого українського підприємства. Будь-який бізнес протягом дії воєнного стану та місяць після його завершення зможе отримати кредит під 0%. Максимальна сума кредиту до 60 млн грн;

2. Уряд та Міністерство економіки запускають програму підтримки працевлаштування внутрішньо переміщених осіб. У рамках підтримки запроваджується програма компенсації роботодавцям витрат на зарплату працевлаштованих внутрішньо - переміщених осіб у розмірі 6,5 тис грн за кожного такого працівника протягом двох місяців;

3. не проводитимуться планові та позапланові перевірки бізнесу під час воєн-

ного стану. Це дозволить забезпечити стабільну роботу підприємств;

4. дерегуляція бізнесу. Започаткування та ведення бізнесу в Україні були спрощені. Відтепер замість отримання дозволу чи ліцензії, достатньо подати повідомлення (декларацію), що підприємство відповідає всім вимогам закону;

5. держава компенсуватиме відсотки за кредитами на покриття витрат, пов'язаних зі здійсненням сільськогосподарської діяльності підприємствам з земельним банком до 10 тисяч га. Окрім цього, аграріям будуть надаватися державні гарантії на 80% суми кредиту [2;5];

Запорізька Торгово-Промислова Палата запустила серію безкоштовних онлайн-вебінарів для бізнесу за підтримки ЄС та ПРООН. Програмою передбачено роз'яснення податкових змін, що запроваджені в українському законодавстві з метою підтримки економіки, питання трудових правовідносин, форс-мажорних обставин. Окремий важливий блок курсу – робота в умовах зміни транспортних потоків та ланцюгів поставок, а тому – організація логістики, експорту та імпорту, перебудова ланцюгів доданої вартості [4].

27 березня 2022 року Кабінет Міністрів України ухвалив постанову «Про надання державних гарантій на портфельній основі у 2022 році». Державні гарантії надаються для забезпечення часткового виконання боргових зобов'язань за портфелем кредитів банків-кредиторів, що надаються суб'єктам господарювання малого та середнього бізнесу [5].

5 березня 2022 року Верховна Рада України прийняла законопроект від 14.03.2022, який передбачає кардинальну податкову реформу на період воєнного стану, що включає в себе:

1. єдиний податок в 2% без ПДВ. Рішення про надання на період з 1 квітня 2022 року до припинення дії воєнного стану права на використання спрощеної системи оподаткування бізнесу (ФОП та юридичним особам) з оборотом до 10 млрд грн;

2. звільнення від сплати ЄСВ, штрафів, пені та перевірок по ЄСВ. Для ФОП, осіб, що здійснюють незалежну професійну діяльність, та для членів фермерських господарств є рішення про звільнення їх від сплати ЄСВ за себе;

3. звільнення від сплати єдиного податку платників 1 та 2 груп. Такі платники матимуть право не сплачувати єдиний податок;

4. зменшення податків на пальне та товари для оборони. На період дії воєнного стану операції при постачанні та ввезенні пального звільняються від оподаткування акцизним збором, а ставка ПДВ на такі операції зменшується до 7% [5].

Українські підприємства, які знаходяться у зоні активних бойових дій, можуть отримати державну допомогу в переміщенні своїх потужностей до західних областей України, також буде надана допомога при підборі місць, перевезенні, розселенні персоналу та пошуку нових співробітників [5].

Висновки. Аналізуючи вищезгадане, можна зробити висновок, що зараз країна, як ніколи потребує допомоги від українських підприємств. Держава створює комфортні умови для малого та середнього бізнесу, для того щоб

відновити економіку.

Ключові слова: державна підтримка; бізнес; воєнний стан; відновлення економіки; регіон.

Список використаних джерел

1. Гобир І.Б., Мельник М.І. Державна підтримка розвитку малого підприємництва в Україні в кризових умовах. *Агросвіт*. 2015. № 10. С. 65-69.
2. Економіка має працювати для обороноздатності держави. Запорізька Обласна Державна Адміністрація. 2022. URL: <https://www.zoda.gov.ua/> (дата звернення: 15.04.22).
3. Закон України «Про розвиток та державну підтримку малого і середнього підприємництва в Україні». URL: <https://zakon.rada.gov.ua> (дата звернення: 15.04.22).
4. Запорізька ТПП. Онлайн-вебінари. Запорізька Торгово-Промислова Палата. 2022. URL: <https://www.cci.zp.ua/zaporizka-tpp-pidgotuvala-programu-ekspertnoyi-pidtrymky-dlya-biznesu/> (дата звернення: 15.04.22).
5. Підтримка бізнесу в умовах війни. 2022. URL: <https://business.dii.gov.ua/> (дата звернення: 15.04.22).
6. Старостенко Г.Г., Кісіль Ю.В. Розвиток малого і середнього бізнесу в Україні. Університет державної фіскальної служби України. URL: <https://conf.ztu.edu.ua/wp-content/uploads/2017/01/302.pdf> (дата звернення: 15.04.22).
7. Тил працює - Україна воює: підтримка бізнесу в умовах воєнного стану. Верховна Рада України. 2022. URL: <https://www.rada.gov.ua/> (дата звернення: 15.04.22).